

KAKO PRAV IZBRATI SADIKE ZA SVOJ VRT

Velika večina kupcev izbira sadike za vrt z očmi. Kupujejo torej lepe sadike. To je absolutno napačno! Morali bi kupovati trpežne sadike in izmed zahtevnejših le tiste, ki so primerne za naše pogoje in možnosti nadaljnjega gojenja.

Kupovanje vrtnih rastlin glede na njihov lep videz ob nakupu botruje mnogim razočaranjem. Nakupimo marsikaj, zlasti med drevninami in trajnicami, česar potem nismo sposobni ohraniti pri življenju. Po vrtnih centrih še vedno vidimo mnogo vrtnih rastlin, ki so v prodaji že kar nekaj let, po vrtovih pa jih skoraj nikjer ne vidimo.

Najbolj logičen zaključek za vse tiste, ki o svojih nakupih vsaj malo tudi razmišljajo, je, da je s temi sadikami nekaj narobe. Ali pa z nami, kot nekritičnimi potrošniki, ki kupujemo lepe rastline, včasih zato, ker so poceni, drugič zato, ker so nenavadne. Pred leti so to bili rododendroni, azaleje, kamelije in še marsikaj, kar nas je spomladi pritegnilo z bujnim in čudovitim cvetjem, nismo pa se zavedali, da za svoje življenje potrebujejo kislo zemljo, pol senčno zavetno lego brez burje, dovolj vlage v zraku in zemlji in seveda veliko hranilnih snovi v rahli odcedni humozni prsti. Med trajnicami je podobno še danes z železnikom (*Lithodora difusa*) in levizijo (*Lewisia*), ki v vrtnih centrih bogato cvetita, po naših vrtovih pa jih skoraj nikjer ni videti, kupujemo pa ju še vedno vztrajno kot vrtno trajnico. Obe sta deklarirani sicer za prezimno trdni trajnici, vendar ima vsaka od njiju drugačne in prav specifične zahteve in zato v naših normalnih vrtnih pogojih pač ne preživita.

Zgodaj spomladi cvetoče siljene rastline, od balkonskih do trajnic in tudi drevnin, ki jih prenesemo na prosto, bodo trpele zaradi pomladanskih nočnih mrazov in v resnici bo na njih vedno manj cvetja in zelenja in ne vedno več, kot bi ob pričakovanju spomladanskega zburjanja rasti moralo biti. Takšnim moramo pač nuditi podobne življenske pogoje, kot so jih imele v rastlinjaku, še kar nekaj časa in jih potem počasi privaditi na vrtno razmere ter vzeti tudi v zakup, da vse ne bodo preživele. Če kupujemo rastline z že vnaprej jasnim ciljem, da jih bomo pač gojili le kratek čas, dokler bodo pač lepe, potem pa zavrgli, je takšno kupovanje smiselno. Če jih torej jemljemo kot potrošno blago kratkega veka, pa ni važno, ali stanejo veliko ali malo, bomo ob njih uživali. Če pa imamo namen kupiti rastline, ki jih bomo posadili v svoj vrt z namenom oblikovanja urejenega vrta na daljši rok, potem je to metanje denarja proč in razlog za slabo voljo, ker bomo trpeli, ko bomo gledali umirajoče rastline.

Lepe, izenačene, vse košate in bogate sadike občutljive sorte sivke (*Lavanda stoechas*) z nenavadnimi cvetovi, pripeljane iz toplejših krajev Italije. Pri nas na prostem skoraj nimajo šans preživetja, zato jih po naših vrtovih ni, kljub veliko prodanim sadikam v naših vrtnih centrih ali kupljenih na italianskih sejmih.

Vsekakor pa se na lastnih napakah učimo in marsikdo že loči tako imenovano notranjo kvaliteto od zunanje. Primer, ki sem ga prejšnji vikend doživela na celjskem sejmu Flora, potrjuje mojo tezo. Starejša preprosta ženica ob naši stojnici gleda rdeče srčke, ki so komaj začeli kukati iz zemlje in vpraša: 'A belih pa nimate?' 'Žal, na sejmu ne. Jih pa imajo pri sosedu', odgovarjam. Tam so namreč prodajali veliko brezhibno rastočih in cvetočih trajnic, tudi srčke v rdeči in beli barvi. Pa mi odgovori: ' Ne, tistih pa ne kupim. Tisto bi bilo metanje denarja proč. Kam pa naj jih dam, ko je zunaj še mraz?'

Sejmi so vsekakor odlična učna ura za vse tiste, ki imajo radi lepe rastline. Za tiste, ki tam kupujejo in tudi za tiste, ki tam prodajajo. Tako kupci, kot prodajalci se počasi diferenciramo in za vse bo prostora. Za tiste, ki kupujejo rastline kot trajno vrednoto in za tiste, ki so jim rastline kratkotrajno potrošno blago. Le vsak mora vedeti, kaj z nakupom želi doseči in kaj od kupljenega lahko pričakuje. Največ pa je menda vreden dober nasvet poštenega gojitelja, ki bo znal kupcu tudi odsvetovati nakup svojega prodajnega artikla in ne samo delati reklamo za čim večje nakupe.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.